

KONJUGE PNÖMOKOK AŞISI

BİLMENİZ GEREKENLER

1. Pnömonok hastalığı

Streptococcus pneumoniae bakterisi çocuklarda ciddi hastalıklara neden olur.

En çok küçük çocuklarda olmak üzere kanda enfeksiyon, pnömoni ve menenjitte neden olur. (Menenjit beyin zarlarının enfeksiyonudur.) Pnömonok menenjiti nadirdir (yılda 100,000 de 1 olgu) ancak yakalanan her 10 çocuktan 1 i ölür.

Pnömonok menenjiti ayrıca sağırılık ve beyinde zedelenme gibi diğer sağlık problemlerine de neden olabilir.

Pnömonok aşısının rutin kullanımından önce ABD de 5 yaş altı çocuklarda her yıl pnömonoklar:

- 700 den fazla menenjit olgusuna,
- 13,000 kanda enfeksiyona ve
- yaklaşık 5 milyon kulak enfeksiyonuna
- ve yaklaşık 200 ölüme neden oluyordu.

2 yaş altındaki çocuklar büyük çocuklara göre ciddi hastalıklar için daha riskli gruptur.

Pnömonok bakterisi yakın temasla insandan insana bulaşır.

Pnömonok enfeksiyonlarının tedavisi zor olabilir. Çünkü bakteri, hastalığın tedavisinde kullanılan ilaçların bazılarında direnç geliştirmiştir. Bu durum da pnömonok enfeksiyonlarının **önlenmesini** daha önemli kılmaktadır.

2. Konjüge pnömonok aşısı (PCV13)

Pnömonok bakterisinin 90 dan fazla suşu vardır. Yeni konjüge pnömonok aşısı (PCV) bunlardan 13 üne karşı korur. Bunlar çocuklarda ki ciddi pnömonok enfeksiyonlarının çoğundan sorumludur. PCV13 2000 yılından beri kullanımda olan ve 7 pnömonok tipine karşı koruma sağlayan PCV7 nin yerine geçmiştir. O zamandan beri 5 yaş altı çocuklarda ki ciddi pnömonok enfeksiyonlarında %80 azalma gözlenmiştir.

PCV13 - Turkish (4/16/10)

PCV13 bazı pnömoni ve kulak enfeksiyonlarını da önleyebilir. Ancak bu enfeksiyonların birçok etkeni olabileceğinden PCV13 sadece pnömonok bakterisinin ilgili suşlarının neden olduklarını önleyebilir.

PCV13 bebekler ve süt çocuklarına pnömonok bakterisinin neden olduğu ciddi hastalıkların en çok riski altında buldukları bu dönemde yapılmaktadır.

PCV13 e ek olarak bazı süregelen hastalıkları olan daha büyük çocuklara PPSV23 isimli değişik bir aşı da yapılabilir. Bu aşı için ayrı bir Aşı Bilgi Formu(VIS) vardır.

3. Kimlere ve ne zaman PCV13 aşısı yapılmalıdır?

2 yaş altındaki çocuklar

PCV13 ün 2 ay, 4 ay, 6 ay ve 12 – 15 ay arasında olmak üzere 4 dozda yapılması önerilmektedir.

Bu yaşlarda zamanında aşılanmamış çocuklar da aşılanmalıdır. Çocuğun yaşına göre ihtiyaç duyulan doz sayısı ve doz aralıkları değişir. Ayrıntılar için sağlık görevlinize başvurunuz.

Aşı serisine PCV7 ile başlamış olanların seriyi PCV13 le tamamlamaları önerilmektedir.

Daha büyük çocuklar ve ergenler

- PCV7 veya PCV13 aşı serisini tamamlamamış 2. ve 5. doğum günleri arasında ki sağlıklı çocuklara 1 doz PCV13 yapılmalıdır.
- Ayrıca 2. ve 6. doğum günleri arasında ki
 - orak hücre anemisi olan,
 - dalağı zedelenmiş veya olmayan,
 - kohlear implantı olan,
 - şeker hastalığı olan,
 - HIV/AIDS veya kanser/karaciğer hastalığı gibi bağışıklık sistemini etkileyen diğer hastalıkları olan,
 - süregelen kalp ve akciğer hastalığı olanlar veya bağışıklık sistemini etkileyen ilaçlar veya steroidler alanlar da **1 doz PCV13** olmalıdır (2 yaşdan önce 3 doz PCV7 veya PCV13 olmuşlarsa) veya **2 doz PCV13** (2 veya daha az PCV7 veya PCV13 olmuşlarsa) aşısı olmalıdır.

Daha önceden PCV7 veya PPSV23 aşısı olmuş olan bazı tıbbi sorunları bulunan 6 – 18 yaşlardaki çocuklara da 1 doz PCV13 uygulanabilir.

PCV7 ile 4 doz aşı yapılmış çocuklar

5 yaşını bitirmemiş sağlıklı çocuklar ve tıbbi sorunları bulunan 6 yaşını bitirmemiş çocuklar da 1 doz ek PCV13 yapılmalıdır.

Bu önerilerle ilgili sorularınız varsa sağlık kuruluşunuza danışın.

PCV13 diğer çocukluk çağı aşılarıyla aynı anda uygulanabilir.

4. Bazı çocuklara PCV13 yapılmamalıdır veya bir süre beklenmelidir

Bu aşının, PCV7 nin veya difteri toksoidi (örn: DTaP) içeren başka bir aşının daha önceki uygulamalarından sonra şiddetli (hayatı tehdit eden) alerjik reaksiyon gelişen çocuklara PCV13 uygulanmamalıdır. PCV7 veya PCV13 ün herhangi bir bileşenine karşı ciddi alerjisi olduğu bilinen çocuklara PCV13 yapılmamalıdır. Çocuğunuzun ciddi alerjileri varsa sağlık görevlisine bu durumu bildirin.

Soğuk algınlığı gibi hafif hastalığı olan çocuklar aşılanabilir. Aşı tarihinde orta veya ağır derecede hastalığı olan çocukların iyileşmesi beklenmelidir.

5. PCV13 ün riskleri nelerdir?

Her zaman, bir aşının ilaçlara benzer şekilde şiddetli alerjik reaksiyonlar gibi ciddi problemlere neden olabileceği bilinmelidir. Ancak aşıların ciddi yan etkilere veya ölüme neden olma riski oldukça düşüktür.

Çalışmalarda PCV13 ü takiben çoğunlukla hafif reaksiyonlar görülmüştür. Yan etkiler 2000 den beri kullanımda olan PCV7 sonrası görülen reaksiyonlarla benzerdi. Bildirimde bulunan yan etkiler doz ve yaşla değişmekle birlikte ortalama:

- Çocukların yarısında uyku hali, geçici iştah azalması ve aşı yapılan yerde kızarıklık veya hassasiyet,
- 3 çocuktan 1 inde aşı yapılan yerde şişlik,
- 3 çocuktan 1 inde hafif ateş ve 20 çocuktan birinde daha yüksek ateş (102.2° F üzeri),
- 10 çocuktan 8 inde huysuzluk, huzursuzluk görülmüştür.

Aşılarla bağlı hayati tehdit eden alerjik reaksiyonlar çok nadirdir. Olursa da aşının birkaç dakika ile birkaç saat sonrasında görülür.

6. Şiddetli bir reaksiyonda neler olur ve ne yapılmalıdır?

Nelere bakmam gerekir?

Şiddetli alerjik reaksiyon, yüksek ateş veya olağandışı davranışlar gibi olağan olmayan bir durum var mı, bakın. Şiddetli alerjik reaksiyonun bulguları solunum sıkıntısı, seste boğukluk veya wheezing, deride kabarıklıklar, solukluk, halsizlik, çarpıntı veya baş dönmesi olabilir.

Ne yapmalıyım?

- Bir doktor çağırın veya hemen aşı yapılan kişiyi doktora götürün.
- Doktorunuza ne olduğunu, ne zaman olduğunu ve aşının zamanını söyleyin.
- Doktorunuz, hemşireniz veya sağlık biriminizden Aşı Yan Etki Rapor Sistemi'nin (VAERS) formunu doldurmalarını isteyin veya kendiniz **1-800-822-7967** nolu telefondan VAERS'i arayın veya www.vaers.hhs.gov sitesini ziyaret edin.

VAERS tıbbi danışmanlık sağlamaz.

7. Ulusal Aşı Zararları Giderme Programı

Ulusal aşı zararları giderme programı (VICP) 1986 da oluşturulmuştur.

Bir aşıya bağlı yan etkiyi VICP ye bildirmek için **1-800-338-2382** yi arayın veya web sitelerini <http://www.hrsa.gov/vaccinecompensation> ziyaret edin.

8. Daha çok bilgiyi nereden alabilirim?

- Doktorunuza veya hemşirenize sorun. Size aşı paketleri içindeki açıklamaları verebilirler veya diğer bilgi kaynaklarını önerebilirler.
- Mahalli veya eyalet sağlık birimlerini arayın.
- Centers for Disease Control and Prevention (CDC) ile temas kurun:
 - **1-800-232-4636 (1-800-CDC-INFO)** yi arayın
 - CDC'nin web sitesini <http://www.cdc.gov/vaccines> ziyaret edin.

U.S. DEPARTMENT OF HEALTH & HUMAN SERVICES
Centers for Disease Control and Prevention

PCV13 - Turkish (4/16/2010)

Translation provided by Mustafa Kozanoglu, MD, Dogus Child Healthcare Center, Adana, Turkey